

tén pusztulásra utal. Ez leginkább a 260-as eseményekkel hozható összefüggésbe. Az előlotti planirréteg pedig a 4. századi építkezéseket megelőző tevékenység eredménye. Az épület és a terrazzo padló a késő római időszakhoz tartozik az előbbiek alapján. Ennek elpusztulásából származó anyag pedig a római kor végén – népvándorlás kor elején keletkezett.

Rétegrend

Az árkok metszeteiben a szokásosnak mondható városi rétegződés jelentkezett:

Az árkok alján egyértelműen római eredetű pusztulásréteg volt megfigyelhető, amelynek szintjét épphogy elérte a kutatás. (A római koron belüli rétegződést mindössze az 1. szondában lehetett megfigyelni. Ld. ott.) Arómai kori legfelső szinten sárgásbarna agyagos réteg volt megfigyelhető tégladarabokkal. A munkaterület Ny-i részén ez a réteg nem került a felszínre a természetes talajszint Ny-i (és D-i) irányú esése miatt. Az agyag és a téglák arra utalnak, hogy a helyszínen egy elpusztult római kori vályogfalú (vagy vegyes falazású) épület maradványai lehetnek. A római kori pusztulásréteg fölött vastag, kb. fél m vastag sötét-szürke, fekete humuszos-iszapos föld a népvándorlás kori feltöltődés réteg. Felszíne a középkori külső talajszint, amelyen kavicsos járósínt maradvány volt megfigyelhető részlegesen. Ez a szint D-i és Ny-i irányban is lejtést mutat. A szürke réteg anyaga viszont kevert. Ez valószínűleg a középkori kertművelés eredménye, amely jelentősen megnövelte a humuszos réteg vastagságát. (Egy idő után viszont gazdasági udvar lett az előkerült gödrök alapján.) A középkori külső járósínt felett szintén szürke, humuszos kevert földet lehetett megfigyelni, amely a hódoltság kor utáni tereprendezés és területhasználat eredménye. Ennek felszíne az újkori talajszint. Az előlotti laza habarcsos, téglás rétegek többszöri bontási-építési tevékenységre utalnak.

Értékelés

Az 1. szonda és az abban talált jelenségek alapján új adatokat kaptunk Pécs római kori topográfiájához: Úgy tűnik, hogy a római település kiterjedt erre a területre is. A legészakibb ismert régészeti nyom ez. A legfontosabb, hogy a késő római időszakból épített emlékekre találtunk. A terület a feltételezhető É-i városfal helyéhez nagyon közel esik. A talált épített emlékek alapján a terület még a városfalon belülre esett, amely egybevág az elméleti kiszerkesztéssel. A késő római kori É-i városfal (elvileg) pontosan a ma is álló lakóépület D-i falának vonalába esik. Valószínűleg nem véletlenül. Logikusnak tűnik azt feltételezni, hogy a lepusztult/visszabontott római városfalat már a középkorban is falalapul használták fel, s ez folytatódott az újkorban is. Hasonlóra van már példa Pécs területéről: A Rózsakertben talált cella trichora visszabontott falait felhasználták egy középkori lakóház építésénél.

Középkori viszonylatban kevesebb információval rendelkezünk. Épített örökség tárgykörébe tartozó emlék a földmunka során nem került elő. Az árkok metszetei és a felszínben jelentkező két gödör alapján vonhatunk le következtetéseket. A római pusztulásréteg feletti kb. 0,50 m vastag szürke réteg önmagában a népvándorlás kori feltöltődésből nem származhat. A réteg földjének kevert jellege is ezt erősíti meg. Egy utcafronton lévő épület mögötti kerttel és udvarral lehet számolni. A vastag humuszos réteg az előbbi, a talált két gödör és a kavicsos járósínt az utóbbi nézetet támogatja. Lehet, hogy a telek hátsó része megosztott volt, vagy időben (is) változott a két funkció. Kérdéses, hogy a középkorban hol volt a telek D-i határa. Elviekben ház (utcafronton) – udvar – kert hármassal tagolással számolhatunk. A kert kiterjedése/helyzete kérdéses.

Az újkor időszakában a lakóépület mögé a kert/udvar területére kőalapozású (gazdasági) melléképületeket emeltek.

TÓTH ZSOLT

263. Pély, Belterület, Fő út (KÖH 97963)

(Heves megye) Ró

A község belterületének K-i felében, a Fő út mentén húzott vízvezetékárókban figyeltünk meg régészeti jelenségeket szakfelügyelet során. A szakfelügyeletet a Dobó István Vármúzeum munkatársa látta el, 2014. június 26.–július 10. között.

A lelőhely kiterjedését a teljes beépítettség miatt nem lehet megállapítani. A jelenségek a nagyjából É–D-i irányban futó utca K-i, majd D-i végében a Ny-i oldalában is megfigyelhetőek voltak, követték egy kiemelkedő, lapos dombhát vonulatát. Az objektumok kb. 350 m hosszan jelentkeznek a nyomvonalban.

A kb. 60 cm széles, kb. 110–130 cm mély árokban 49 objektumot regisztráltunk. Az objektumok fotózása, rajzolása és bemérése történt meg. Csupán néhány esetben bontottunk bele az objektumokba. Többségében gödör, vagy méhkas alakú tárolóverem került elő, de néhány esetben feltételezhetünk házat, vagy egyéb építményt is a metszet alapján. Csak kevés objektumból került elő leletanyag. A házi kerámia mellett korongolt szürke kerámiatöredékek, illetve az egyik objektumból meglepően sok *terra sigillata* utánszó került elő. A település a római korra tehető.

Munkatársak: Gulyás Bence és Szabó Dóra régészhallgatók.

FARKAS CSILLA

264. Pár, Kámvás-kúti-dűlő (KÖH 71969)

(Győr-Moson-Sopron megye) Ő, A?

A lelőhely Pértől kb. 3 km-re ÉNy-ra, a 81-es sz. főút É-i oldalán, egy nyílt területen helyezkedik el. A terület feltárása a Győri geotermikus projekt 1. kútúrása miatt vált szükségessé. A 2014. március 28. és április 2. között zajló próbafeltárás során a kútúrás körüli részen egy 20×20 m-es terület került lehumuszolásra, továbbá 4 párhuzamos, ÉK–DNy irányú kutatászonda került kiásásra. Ennek során 29 objektum került napvilágra, melyek szórványosan jelentkezték a feltárási területen. Az objektumok gödröknek, árkoknak, cölöphelyeknek és árokszerű gödröknek bizonyultak. Belőlük minimális és jellegtelen leletanyag került elő, mely a késő népvándorlás korra keltezhető.

A megelőző feltárás 2014. április 15–29. közt zajlott, területét képezi, valamint a nagyobb, É-i részre, a külső víztározó területére. Összesen 2184 m² került feltárássra, mely 74 objektumot eredményezett. Ebből 6 objektum a próbafeltárás során részben már feltárássra került (22., 23/24., 26., 27., 28. objektum). A betonlap területén kerültek feltárássra a 30–35. objektumok, míg a 36–97. objektumok a külső víztározó területén.

Az objektumokból minimális leletanyag került napvilágra, többnyire állatsont és kő formájában. Csupán a 23/24. árokból és a 28., nagyobb gödörből került elő kerámia, azok is többnyire jellegtelen, kézzel formált töredékek voltak, leszámítva két, karcolt vonaldisz-köteggel díszített töredéket a 28. gödörből. Ez alapján és a próbafeltárás során előkerült többi kerámiatöredék alapján a lelőhelyet a népvándorláskorra, azon belül feltehetőleg az avar korra lehet datálni. Említést érdemel